

R A P O R T

**z ewaluacji *on-going* Lokalnej Strategii Rozwoju i warsztatu przeprowadzonego w dniu
18.01.2018 r.**

***opracowany na podstawie Wytycznych nr 5/3/2017 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z
dnia 18.08.2017 r. oraz Podręcznika monitoringu i ewaluacji lokalnych strategii rozwoju,
wersja skrócona.***

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sandry Brdy

Chojnice, styczeń 2018.

I. Podstawa sporządzenia raportu.

Raport, który jest podsumowaniem ewaluacji on-going został sporządzony po warsztacie refleksyjno – analitycznym przeprowadzonym w dniu 18 stycznia 2018 r. W dniu przeprowadzenia warsztatu Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sandry Brdy zobowiązana była to stosowania Wytycznych nr 5/3/2017, jednak zmienione dokumenty nie zostały na ten dzień zatwierdzone przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, co wynikało z faktu dokonywania zmian w Lokalnej Strategii Rozwoju i Księgi Procedur, które wymagały przeprowadzenia procesu konsultacji społecznych.

II. Działania poprzedzające sporządzenie raportu.

Ze względu na datę opublikowania wytycznych do warsztatu podsumowującego wdrażanie LSR w 2017 roku (i latach wcześniejszych) przyjęto metody gromadzenia danych zapisane w Lokalnej Strategii Rozwoju. Zgodnie z Tab. 12 LSR materiał przedstawiony na warsztacie obejmował Raport Ewaluacyjny (roczny) z realizacji LSR. Ponieważ w roku 2017 LGD nie ogłaszała konkursów pominięte zostały elementy ewaluacji doraźnej – raportów po przeprowadzonych naborach. W związku z powyższym, poza elementami wskazanymi w podręczniku monitoringu i ewaluacji lokalnych strategii rozwoju warsztat poruszył zagadnienia związane ze stopniem realizacji przedsięwzięć planowanych w ramach LSR (ilość i rodzaj zrealizowanych operacji w stosunku do planów oraz ilość wydatkowanych środków w stosunku do planu), poziom realizacji wskaźników zakładanych dla poszczególnych przedsięwzięć, adekwatność stosowanych kryteriów wyboru operacji w stosunku do zakładanych celów strategii, adekwatność stosowanych działań komunikacyjnych.

Do udziału w warsztacie zostali zaproszeni, zgodnie z treścią wytycznej przedstawiciele organów i biura, członkowie i interesariusze LGD.

III. Zestawienie danych przekazane uczestnikom.

Dane przekazane uczestnikom warsztatu opierały się na informacji przekazanej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego (mail z dnia 09.11.2017 r.) zawierającej wykorzystanie środków w ramach ogłoszonych konkursów (stan na 09.11.2017 r.) oraz

informacji własnej zawartej w Raporcie Ewaluacyjnym (rocznym) LGD (stan na dzień sporządzenia).

Tab. 1. Zestawienie zawierające stopień realizacji operacji wybranych w konkursach:

Lp.	znaki sprawy	Nazwa Podmiotu	Nazwa LGD	Nr konkursu	Tytuł operacji	wzrost/niższenie LGD/roczny kwalifikacja operacji dla jednostek sektora finansów publicznych	wzrost/niższenie LGD/roczny kwalifikacja umowa/WE	Data odmowy przyznania pomocy	przyczyna odmowy wzrost/niższenie umowa	data umowy RRRR-MM-DD	Kwota pomocy przyznana/ roczny kwalifikacja operacji dla JPP	Nr umowy	Nr projektu /aneksu RRRR-MM-DD	Kwota pomocy przyznana/ roczny kwalifikacja operacji dla JPP
25	UM11-6935-UM1110025/16	Gulska Iwona	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-03-23	60 000,00	00009-6935- UM1110025/16		
26	UM11-6935-UM1110026/16	Łaska Ewa	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-03-31	60 000,00	00022-6935- UM1110026/16		
27	UM11-6935-UM1110027/16	Ostrowski Damian	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-03-24	60 000,00	00019-6935- UM1110027/16	1	2017-10-09 60 000,00
28	UM11-6935-UM1110028/16	Kolczak Natalia	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-04-24	60 000,00	00027-6935- UM1110028/16	2	2017-09-14 60 000,00
29	UM11-6935-UM1110029/16	Beling Jakub	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-03-31	60 000,00	00004-6935- UM1110029/16	1	2017-06-27 60 000,00
30	UM11-6935-UM1110030/16	Kupczyk Krzysztof	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-03-27	brak uzupełnień					
31	UM11-6935-UM1110031/16	Gzilo Mateusz	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-04-26	60 000,00	00036-6935- UM1110031/16	1	2017-06-23 60 000,00
32	UM11-6935-UM1110032/16	Plak Klaudiusz	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-03-22	60 000,00	00010-6935- UM1110032/16	1	2017-06-20 60 000,00
33	UM11-6935-UM1110033/16	Pastka Sebastian	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E			2017-04-12	60 000,00	00026-6935- UM1110033/16		
34	UM11-6935-UM1110034/16	Mokalska Agnieszka	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-03-30	60 000,00	00018-6935- UM1110034/16	1	2017-06-22 60 000,00
35	UM11-6935-UM1110035/16	Kontek Damian	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-03-17	brak uzupełnień					
36	UM11-6935-UM1110036/16	Żelewski Kukulski	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-03-24	60 000,00	00015-6935- UM1110036/16		
37	UM11-6935-UM1110037/16	Zimnicka Anna	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-06-30	wyczerpanie na wzrost/niższenie beneficjenta	2017-06-23	60 000,00	00024-6935- UM1110037/16		
38	UM11-6935-UM1110038/16	Stępa Błażej	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	ND	ND	2017-03-12	60 000,00	00075-6935- UM1110038/16		
39	UM11-6935-UM1110039/16	Bożankowska Dana	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
40	UM11-6935-UM1110040/16	Just Hanna	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
41	UM11-6935-UM1110041/16	Gzupke-Porczyńska	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
42	UM11-6935-UM1110042/16	Wasieleska Iwona	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
43	UM11-6935-UM1110043/16	Orewek Wioletta	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
44	UM11-6935-UM1110044/16	Lahn Miłota	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
45	UM11-6935-UM1110045/16	Muszyński Wojciech	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
46	UM11-6935-UM1110046/16	Brutka Jarosław	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
47	UM11-6935-UM1110047/16	Okoczyńska Dominika	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					
48	UM11-6935-UM1110048/16	Lesiak Marcin	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Oaziana Sanary Bry	1/2016	Procesywna operacja finansowa - inwestycja w rozwój lokalnej społeczności	60 000,00	N/E	2017-07-06	operacja nie mieści się limicie					

[illegible]

IV. Warsztat ewaluacyjny.

Warsztat oparty był na prezentacji zawierającej informacje odnośnie stopnia realizacji LSR przekazanej uczestnikom i wyświetlanej w trakcie jego trwania. W części opartej na dyskusji wyświetlane były pytania. Poniżej przedstawione zostały pytania wraz z podsumowaniem odpowiedzi uczestników.

Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?

- ☐ Jeżeli nie to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?
- ☐ Jak można wskazać przyczyny odstępstw od planu?
- ☐ Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?

Realizacja LSR przebiegała zgodnie z przyjętym Planem Działania. Na rok 2018 zaplanowane zostały wszystkie pozostałe konkursy przewidziane w ramach okresu 2016 – 2018.

Czy jakość projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych jest zadowalająca?

- ☐ W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków budzi wątpliwość?
- ☐ Jeżeli nie, to jak odbija się to na realizacji celów LSR?
- ☐ Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?

W stosunku do zaplanowanych w LSR obszarów tematycznych zdecydowanie pojawił się niedobór operacji promujących lokalne produkty, w tym głównie przetwórstwo runa leśnego. Pomimo skierowanej do podmiotów z branży informacji nie złożono odpowiedniej ilości wniosków. W ramach pozostałych obszarów tematycznych dominowały operacje polegające na rozwoju branży turystycznej, niewielka ilość wniosków w ramach „srebrnej ekonomii”, pojawiły się też operacje nie wskazane w obszarach tematycznych, ale powodujące utworzenie miejsc pracy.

W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

- ☐ Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?
- ☐ Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?
- ☐ Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?

Kryteria pozwoliły na wybór operacji spełniających wymogi stawiane w LSR. Ze względu na ilość wniosków w ramach konkursu na rozwój działalności gospodarczej nie do końca można ocenić ich skuteczność, w przypadku premii na podjęcie działalności gospodarczej wyłonione operacje były zróżnicowane, odpowiadały jednak założeniom LSR (wszystkie dotyczyły obszarów tematycznych).

Czy z perspektywy wybieranych projektów realizowane w ramach LSR przedsięwzięcia można nadal uznać za adekwatne względem kluczowych potrzeb społeczności z obszaru LGD?

- ☐ Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?
- ☐ Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?

W przypadku pytania pojawiały się zróżnicowane opinie. Część głosów wskazywała, że nie należy ukierunkowywać wsparcia na konkretne branże, wylaniać operacje, które są po prostu jakościowe. Z kolei inni podważali sens strategii przy takim podejściu. Duża część dyskusji dotyczyła zmiany na lokalnym rynku pracy, na którym występuje duży popyt na pracowników przy jednoczesnych kłopotach ze znalezieniem osób chętnych do pracy. W związku z tym podważano zasadność premiowania tworzenia miejsc pracy w ramach operacji. Nie dotyczyło to osób chcących podejmować działalność, pojawiła się refleksja, że na premie powinno być przeznaczone więcej środków. Jednak ze względu na zakończenie konkursów temat ten nie jest aktualny i może być jedynie wskazówką na przyszłość.

Czy przyjęty system wskaźników sprawdza się i dostarcza wszystkie potrzebne informacje?

- ☐ Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?
- ☐ Jeśli nie to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?

Dane agregowane na tym etapie LSR pochodzą z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego i stanowią dokładną informację o stopniu realizacji poszczególnych operacji. W przypadku realizacji harmonogramu planu komunikacji dane pochodzą z zebranych materiałów, tj. wydruków z prasy, internetu, list obecności i odzwierciedlają przeprowadzone działania.

Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

☐ Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie by podnieść ich użyteczność?

W tym zakresie pojawiły się głosy, że pozwoliły wybrać projekty oczekiwane w LSR, stąd raczej były skuteczne.

Pozostałe pytania:

Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?

Na pytanie o wpływ na ubóstwo, stwierdzono że prawie 50 utworzonych miejsc pracy miało wpływ, choć oczywiście adekwatny do środków przekazanych w ramach LSR. Nie mniej wpływ ten niewątpliwie był. W kwestii walki z ubóstwem ważniejsza dzisiaj jest aktywizacja mieszkańców do podjęcia pracy, a nie tworzenie miejsc pracy (na obecną sytuację ekonomiczno – społeczną w kraju).

Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami?

W zakresie pytań o ideę trójsektorowości, roli poszczególnych aktorów zebrani uznali, że strategia jest równoważna w tym zakresie.

IV. Podsumowanie.

Na obecnym etapie realizacji LSR część uwag i zgłaszanych postulatów straciła aktualność i może stanowić wytyczne na przyszłość. W zakresie działań przewidzianych do realizacji w roku 2018 uwagi nie mają odniesienia, ponieważ dotyczą innych obszarów. Zakłada się, że

konkursy powinny być poprzedzone spotkaniami skierowanymi do potencjalnych odbiorców, w liczbie co najmniej 2 spotkań.

Załącznik – dokumentacja fotograficzna, lista obecności.

Chojnice, 24.01.2018 r.

LGD SANDRY BRDY
DYREKTOR BIURA
Sebastian Matthes